

Dødsulykker med fritidsfartøy, 1. halvår 2023

I løpet av første halvår 2023 registrerte Sjøfartsdirektoratet 10 dødsulykker med 11 omkomne knyttet til bruk av fritidsfartøy i norsk farvann. Rapporten inneholder en oversikt over ulykker med omkomne både for første halvår 2023 og historiske ulykker.

Datafangst

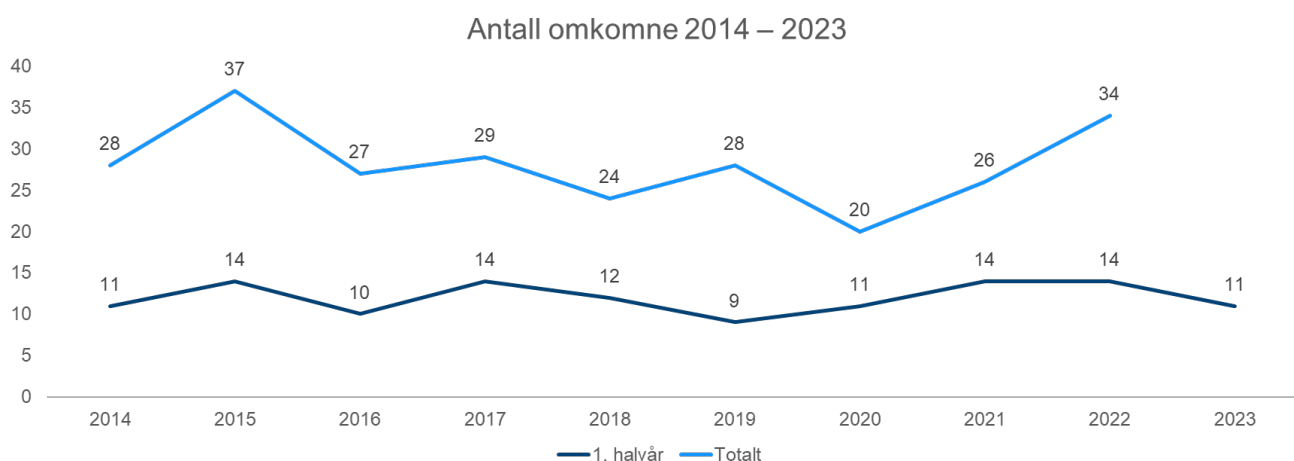
Sjøfartsdirektoratet er ansvarlig for å registrere dødsulykker som involverer fritidsbåter i norske farvann. Ulykkene oppdages først gjennom automatiske mediesøk, men bekreftes fortløpende av politiet etter hvert som ulykkene skjer. Dataene om alkohol- eller ruspåvirkning er ikke bekreftet for alle ulykkene, da dette kan ta 3-4 måneder. Dette, sammen med eventuelle etterregistreringer, betyr at tallene kan endre seg. Derfor må tallene som presenteres her betraktes som foreløpige.

Utvikling

Sjøfartsdirektoratet har registrert totalt 696 dødsfall knyttet til bruk av fritidsfartøy siden Sjøfartsdirektoratet begynte å registrere ulykker med omkomne for 23 år siden. Gjennomsnittlig antall omkomne per år siden 2001 har vært omtrent 31 personer.

Resultat

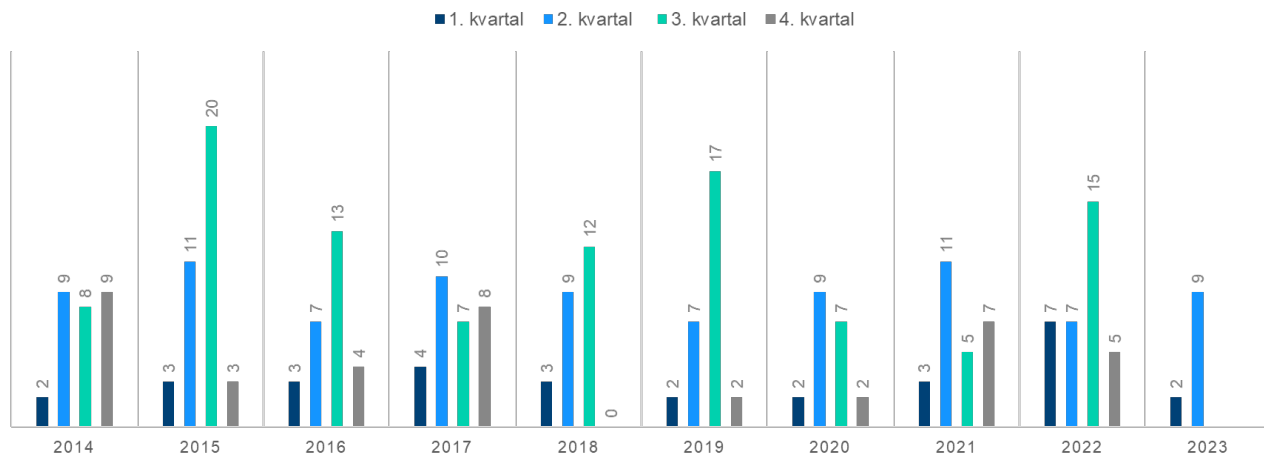
I løpet av første halvår 2023 omkom totalt 11 personer i forbindelse med bruk av fritidsfartøy. Av disse omkom fem personer ved å falle i sjøen mellom båten og bryggen der båten var forøyd. To personer mistet livet i en gasslekkasje fra et varmeapparat. Én person mistet livet som følge av en grunnstøting mens de var underveis, og en annen person omkom under padling i en oppblåsbar kano. Videre mistet en person livet under fiskeaktivitet, og til slutt mistet en person livet etter å ha falt i sjøen mens de var underveis.

Figur 1: Utvikling i antall omkomne, 1. halvår 2023

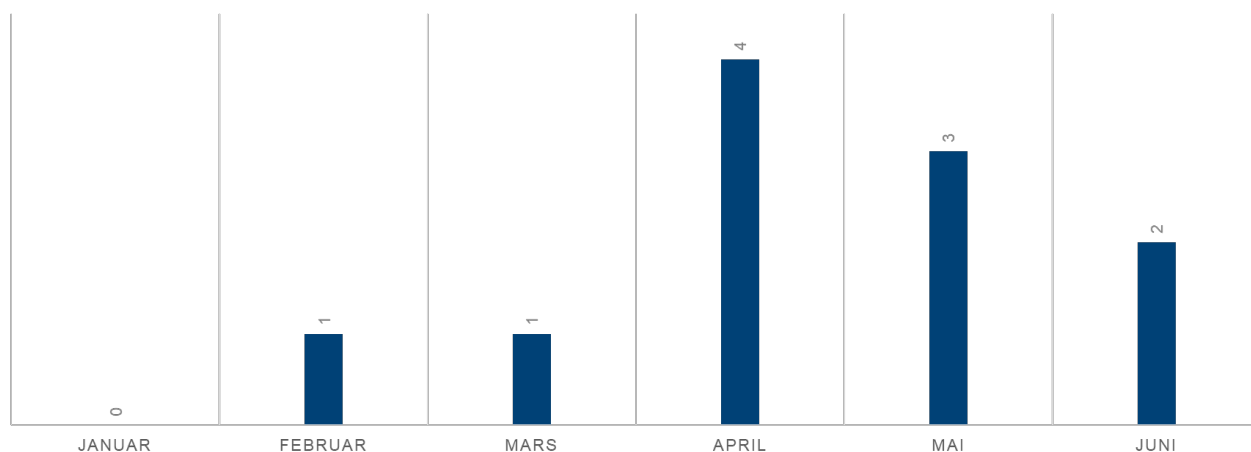
Når skjer ulykkene

I første halvår av 2023 er det tydelig at det var flest dødsfall i andre kvartal, med hele 9 personer som omkom. Når vi ser på gjennomsnittet av antall omkomne i andre kvartal fra 2014 til 2023, ser vi at det er ni omkomne. Dette indikerer en stabil tendens i antall ulykker i andre kvartal over tid.

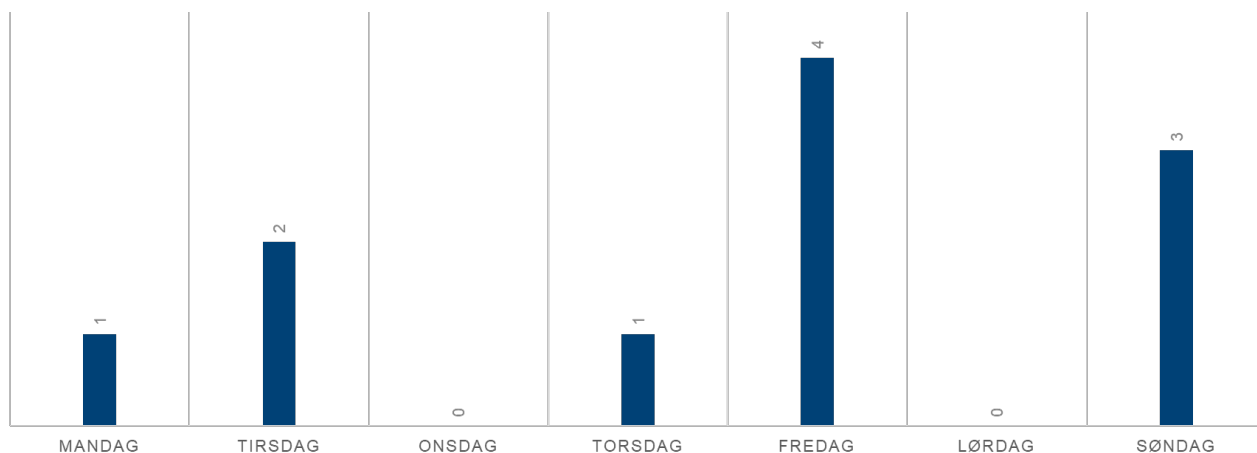
Figur 2: Utvikling i antall omkomne, pr. kvartal 2014–1. halvår 2023

I januar var det ingen omkomne, i februar mistet én person livet, og i mars mistet også én person livet. Dermed hadde vi i løpet av første kvartal et antall omkomne som ligger like under gjennomsnittet på tre omkomne fra 2014 til 2023.

Figur 3: Omkomne fordelt på måned, 1. halvår 2023

De fleste forulykket på en fredag eller søndag, 1. halvår 2023.

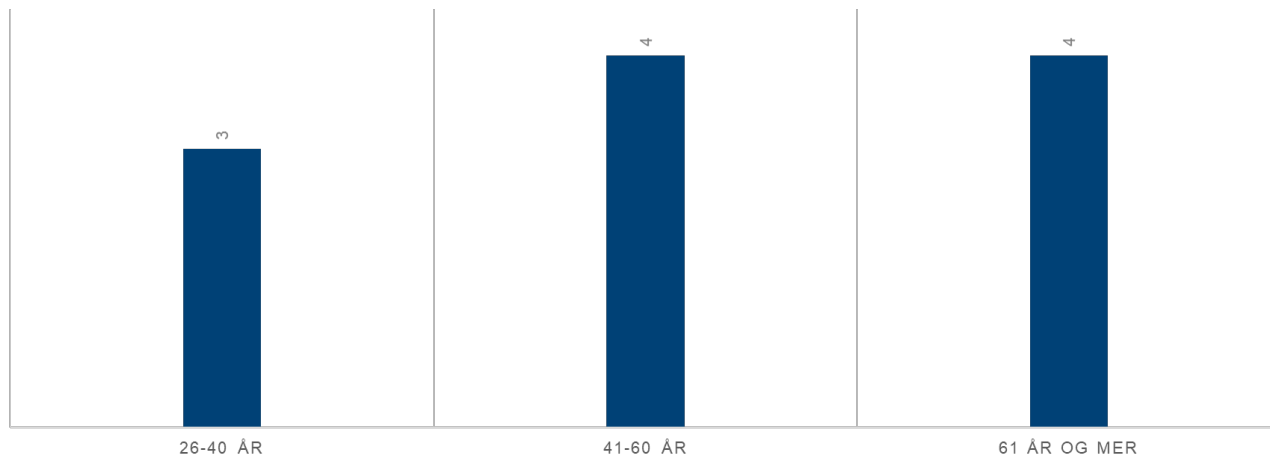

Figur 4: Omkomne fordelt på ukedag, 1. halvår 2023

Hvem omkommer

I første halvår av 2023 var det 10 menn og 1 kvinne som omkom. Det er generelt sett flere menn enn kvinner som mister livet i ulykker med fritidsfartøy. Siden Sjøfartsdirektoratet begynte å registrere ulykker i 2001, har 633 menn mistet livet, mens kun 43 kvinner har mistet livet i samme periode.

Gjennomsnittsalderen blant de som omkom i første halvår var omtrent 54 år. Den eldste personen som omkom var 88 år, mens den yngste var 30 år. Av de totalt 11 omkomne var omtrent 72 % av dem 40 år eller eldre.

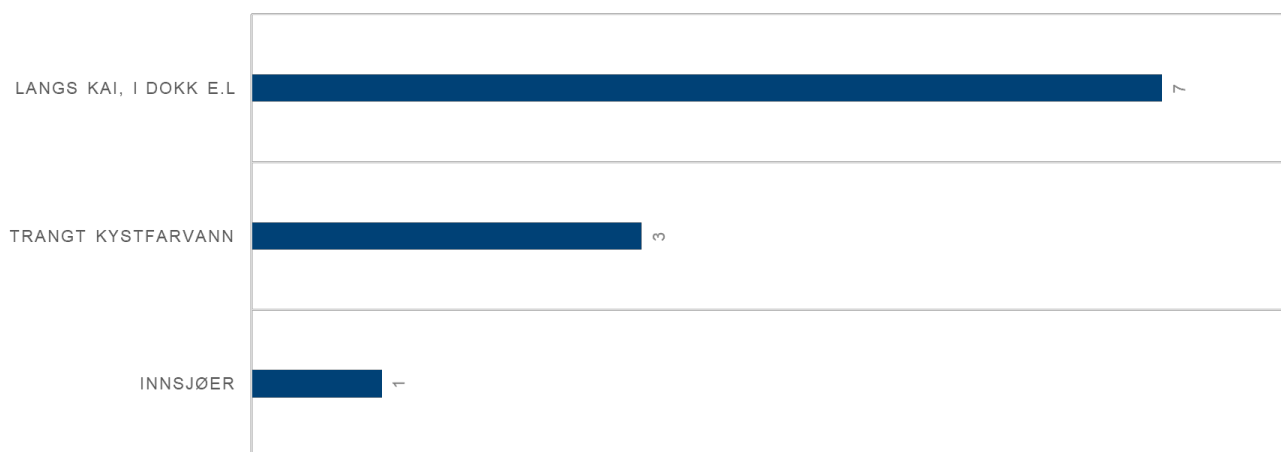
Figur 5: Omkomne fordelt på aldersgruppe, 1. halvår 2023

Det var ingen utenlandske turister som mistet livet i forbindelse med leie av fritidsbåt i første halvår av 2023. Det har kun vært én utenlandsk statsborger, bosatt i Norge, som har omkommet så langt i år.

Hvor skjer ulykkene

Vi ser at flertallet av de som omkom i første halvår av 2023 gjorde det mens båten var fortøyd til kai, med hele 7 personer. Av disse omkom fem som følge av fall i sjøen mellom båten og bryggen. Videre mistet 3 personer livet i trangt kystfarvann, mens 1 person omkom i et ferskvann.

«I denne sammenhengen beskrives "trangt kystfarvann" som et område der man kan se land på begge sider av fritidsfartøyet. "Ytre kystfarvann" refererer til et område der man kan se land på én side, mens "åpent havområde" er et område der man ikke er i nærheten av land i det hele tatt.»

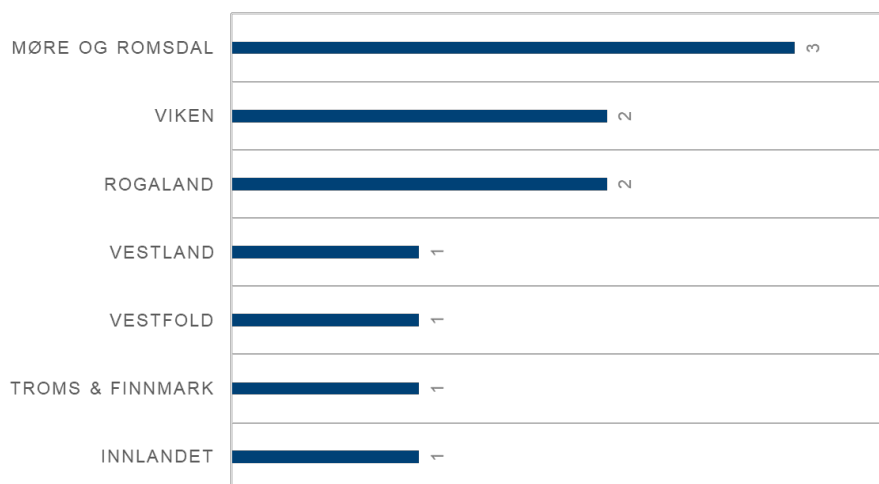

Figur 6: Antall omkomne fordelt på farvann, 1. halvår 2023

I første halvår av 2023 hadde Møre og Romsdal flest omkomne, med tre tilfeller. Viken og Rogaland deler andreplassen med to omkomne hver.

Figur 7: Kart over antall omkomne fordelt på posisjon, 1. halvår 2023

Figur 8: Antall omkomne fordelt på fylker, 1. halvår 2023

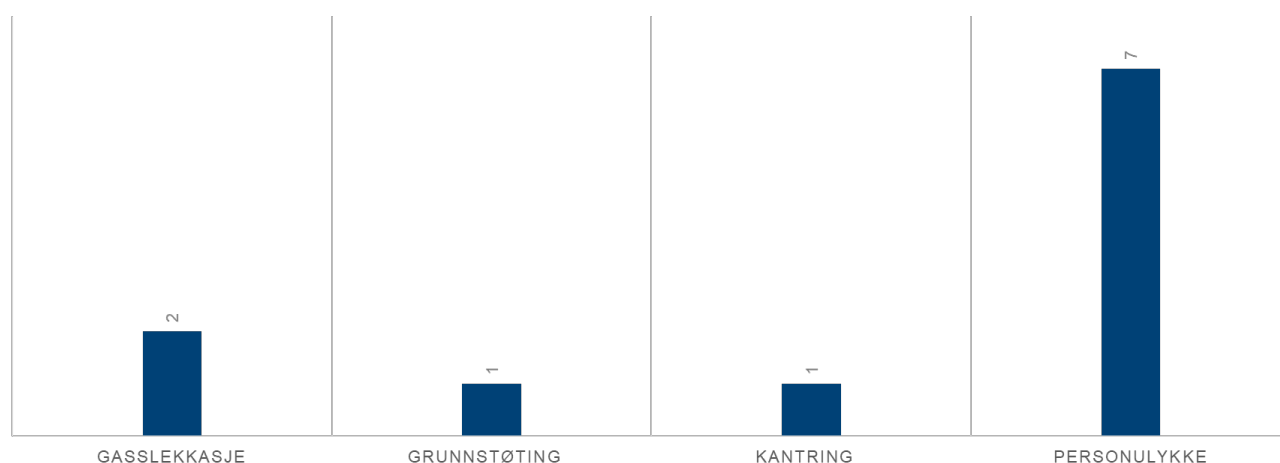
Hvordan skjer ulykkene

I løpet av første halvår omkom 7 personer i **personulykker**, som refererer til hendelser der noe har skjedd med personen uten at det har påvirket fartøyet. Fem av disse personene mistet livet mens de forsøkte å gå om bord i eller gå av fartøyet mens det lå til kai. En person omkom under fiskeaktivitet, og en annen person mistet livet mens de var underveis.

1 personer omkom som følge av **kantring**, når han var ute på sjøen i dårlig vær i en oppblåsbar kajakk.

I kategorien **grunnstøting** omkom en person da båtene mest sannsynligvis var i høy fart og i mørket da grunnstøtingen skjedde.

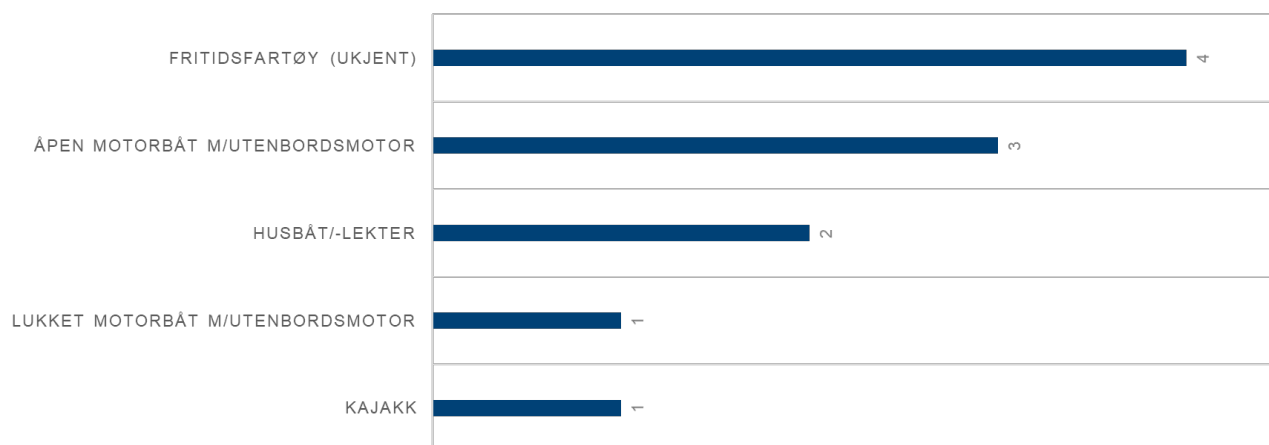
To personer mistet livet som følge av en **gasslekkasje** mens båten var fortøyd til kai. Konklusjonen er ennå ikke klar, da politiet fortsatt etterforsker hendelsen.

Figur 9: Antall omkomne fordelt på ulykkes kategori, 1. halvår 2023

Fartøytype

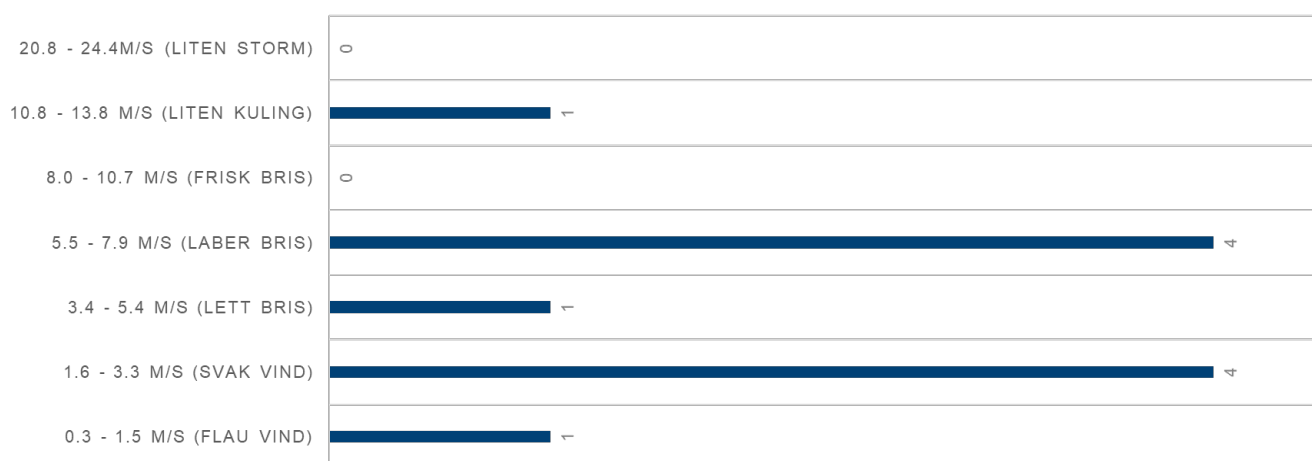
Åtte personer mistet livet i forbindelse med bruk av motorbåt, mens to personer omkom i forbindelse med en gasslekkasje fra et varmeapparat i en husbåt. Videre mistet en person livet ved bruk av en kajakk.

Figur 10: Antall omkomne fordelt på fartøytype, 1. halvår 2023

Værforhold

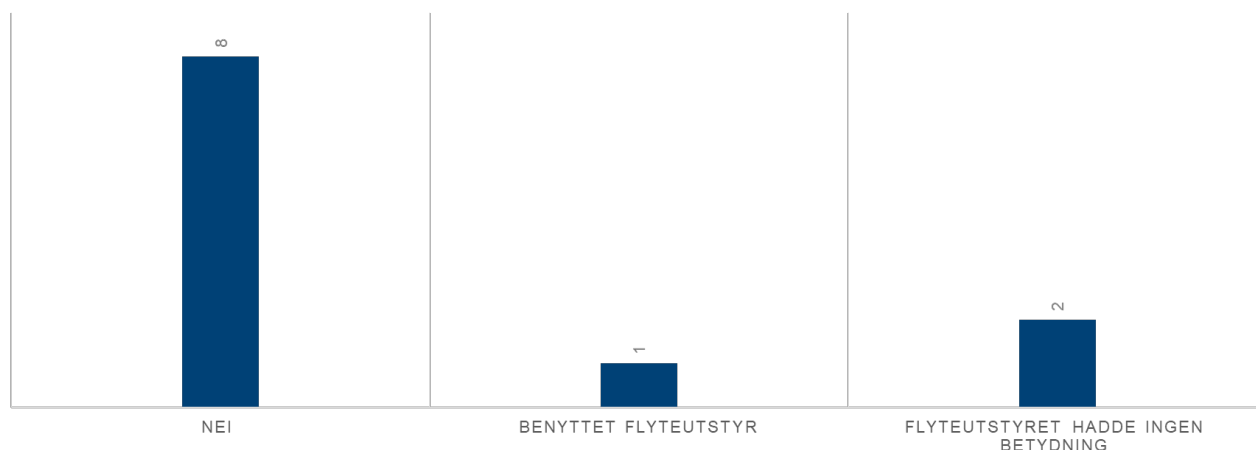
En person mistet livet under forhold med liten kuling, ni personer omkom da det var svak vind til laber bris, og en person mistet livet under forhold med flau vind da ulykken skjedde.

Figur 11: Omkomne fordelt på vindstyrke, 1. halvår 2023

Bruk av flyteutstyr

I løpet av første halvår benyttet en person flyteutstyr da vedkommende mistet livet. Åtte brukte ikke og bruken av flytevest hadde ingen betydning for de to som mistet livet i gasslekkasjen.

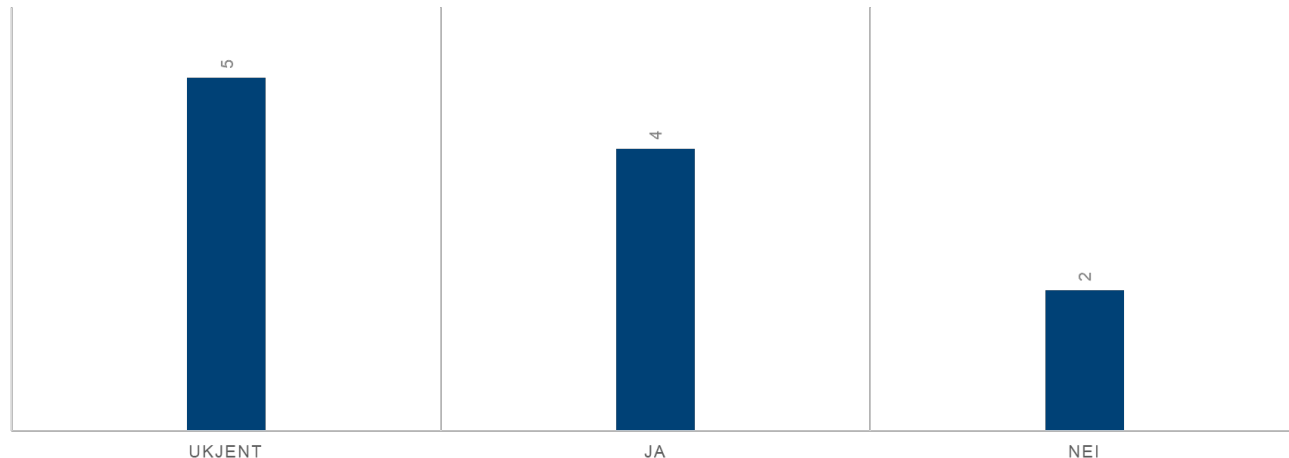

Figur 12: Omkomne fordelt på bruk av flyteutstyr, 1. halvår 2023

Tidligere år har vi observert tilfeller der flyteutstyret er blitt benyttet, men ikke på riktig måte. For eksempel har det blitt rapportert om situasjoner der skrittstroppen ikke er riktig festet, noe som kan medføre at vesten glir opp over hodet og fører til at hodet havner under vann.

Rus-/Alkoholpåvirkning

I første halvår av 2023 har politiet bekreftet at fire av de elleve omkomne var påvirket av rus eller alkohol da ulykkene med fritidsfartøy inntraff. I fem av tilfellene er det fortsatt ukjent om personene var påvirket eller ikke. Av disse fem tilfellene vil det forbli ukjent for to av dem, da det er besluttet at de ikke skal obduseres. To av de omkomne var edru da ulykkene skjedde.

Figur 13: Omkomne fordelt på rus-/alkoholpåvirkning, 1. halvår 2023

Statusen når det gjelder rus- eller alkoholpåvirkning er knyttet til de avdøde, og rapporteringen gjelder både for førere og passasjerer. Flere avklaringer angående alkohol- og rusforhold vil bli gitt når vi mottar tilbakemeldinger fra politiet og obduksjonsrapportene er klare. I tilfeller der de omkomne ikke blir obdusert, vil informasjon om alkohol- og ruspåvirkning forbli ukjent. Etterregistreringer og oppdateringer kan forekomme etter hvert som Sjøfartsdirektoratet mottar informasjon fra politiet og andre kilder. Dette gjelder spesielt for informasjon om bruk av flytevester og alkohol.